

МІНІСТЕРСТВО ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
Департамент охорони природних ресурсів

03035, м. Київ, 35, вул. Митрополита Василя Липківського, 35, тел.: (044) 206-31-22;
факс: (044) 206-31-22

№ _____
на _____

**Державна регуляторна
служба України**

01011, Київ, вул. Арсенальна, 9/11

Про проект наказу Мінприроди

Міністерство екології та природних ресурсів надсилає доопрацьований проект наказу Мінприроди «Про затвердження Положення про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України», відповідно до рішення про відмову в погодженні проекту регуляторного акту від 10.01.2019 № 15 Державної регуляторної служби України.

Просимо розглянути проект наказу та надати Мінприроди в установленому порядку аркуш погодження.

Додатки:

1. Проект наказу Мінприроди на 11 арк. в 1 прим.;
2. Пояснювальна записка на 6 арк. в 1 прим.;
3. Аналіз регуляторного впливу на 15 арк. в 1 прим.;
4. Обґрунтування на 4 арк. в 1 прим.;
5. Прогноз впливу на 2 арк. в 1 прим.;
6. Повідомлення про оприлюднення на 1 арк. в 1 прим.

**Заступник Міністра з питань
європейської інтеграції**

Микола КУЗЬО

Мазуркевич, 206-31-36
16-03

МЗ Мінприроди
№5/3-16/2008-19 від 14.03.2019

0.31

Державна регуляторна служба України
№ 2578/0/19-19 від 19.03.2019

МІНІСТЕРСТВО ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
НАКАЗ

м. Київ

№ _____

Про затвердження Положення про порядок
обчислення розміру відшкодування та
сплати збитків, заподіяних внаслідок
забруднення із суден, кораблів та інших
плавучих засобів територіальних і
внутрішніх морських вод України

Відповідно до пункту 5 постанови Кабінету Міністрів України
від 3 липня 1995 року № 484 «Про затвердження такс для обчислення
розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із
суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і
внутрішніх морських вод України» та абзацу четвертого підпункту 62
пункту 4 Положення про Міністерство екології та природних ресурсів
України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України
від 21 січня 2015 року № 32,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про порядок обчислення розміру
відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден,

*02020282

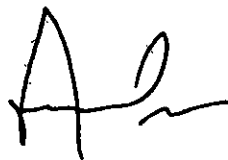
кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України, що додається.

2. Державній екологічній інспекції України (Яковлев І.О.) забезпечити в установленому законодавством порядку подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Міністр

Остап СЕМЕРАК

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Наказ Міністерства екології та
природних ресурсів України**

_____ 2019 року № _____

Положення

**про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків,
заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих
засобів територіальних і внутрішніх морських вод України**

I. Загальні положення

1. Це Положення розроблено відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Водного кодексу України, Кодексу торговельного мореплавства України, Міжнародної конвенції по запобіганню забрудненню із суден 1973 року з поправками 1978 року (MARPOL 73/78) (далі – Конвенція), постанов Кабінету Міністрів України від 03 липня 1995 р. № 484 «Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України», від 29 лютого 1996 р. № 269 «Про затвердження Правил охорони внутрішніх морських вод і територіального моря від забруднення та засмічення», від 26 квітня 2003 р. № 631 «Про затвердження Методики обчислення розміру збитків від забруднення нафтою», від 21 січня 2015 р.

№ 32 «Про затвердження Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України», від 14 вересня 2011 р., № 995 «Про утворення територіальних органів Державної екологічної інспекції», від 21 лютого 2018 р. № 102 «Питання реалізації Концепції реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища», Положення про морські екологічні інспекції, затвердженого наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 11 серпня 2017 р. № 312, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 вересня 2017 р. за № 1081/30949, Положення про державні екологічні інспекції в округах, затвердженого наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 04 жовтня 2018 р. № 347, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 18.10.2018 за № 1174/32636.

2. Положення встановлює порядок обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок забруднення та засмічення із суден, кораблів та інших плавучих засобів (далі – судна), які перебувають у внутрішніх морських водах, територіальному морі, виключній (морській) економічній зоні України та на континентальному шельфі.

3. Терміни, зазначені у Порядку, вживаються у значеннях, визначених міжнародними договорами, Водним кодексом України, Кодексом торговельного мореплавства України та іншими законодавчими та нормативно-правовими актами.

4. Положення застосовується державними інспекторами України з охорони навколишнього природного середовища та державними інспекторами з охорони навколишнього природного середовища відповідних територій (далі - державні інспектори) при обчисленні розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок забруднення із суден територіальних і внутрішніх морських вод України.

5. Факти скидання із суден забруднюючих речовин, сміття та господарсько-фекальних стічних вод встановлюються державними інспекторами за результатами:

перевірки судна та суднових документів;

інструментально-лабораторних вимірювань показників складу та властивостей проб, відібраних під час перевірки, шляхом проведення їх аналізу на автоматичних, полуавтоматичних приладах та у хімічних лабораторіях (далі – інструментально-лабораторні вимірювання) територіальних та міжрегіональних територіальних органів Державної екологічної інспекції України (далі – Держекоінспекція), за методиками вимірювань, що відповідають частині третій статті 7 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність»;

візуальних спостережень.

6. Розмір відшкодування збитків для українських та іноземних судновласників обчислюється державними інспекторами на основі матеріалів, що підтверджують факт забруднення - протягом однієї доби.

7. Віднесення забруднюючих речовин до категорій токсичності (категорії забруднювачів) (X, Y, Z) проводиться відповідно до Конвенції (Правило 6 глава 2 додатку II Правил запобігання забрудненню шкідливими рідкими речовинами, які перевозяться наливом).

II. Розрахунок кількості скинутих у водне середовище забруднюючих речовин або сміття

1. Кількість скинутих у водне середовище забруднюючих речовин розраховується на підставі перевірки суднових документів, результатів інструментально-лабораторних вимірювань та візуальних спостережень.

2. Кількість солей важких металів, органічних та завислих речовин, пестицидів, детергентів, шкідливих речовин визначається на підставі даних обстеження судна, аналізу записів у суднових документах, інструментально-лабораторних вимірювань.

У разі скидання із суден цих забруднюючих речовин в суміші з водою (за винятком нафти та нафтопродуктів) їх кількість визначається виходячи з концентрації та об'єму скинутої суміші за формулою

$$M = C \times V \times 10^{-3}, \quad (1)$$

де M - кількість забруднюючої речовини, кг (кг-екв.);

C - концентрація забруднюючої речовини, г/м³;

V - об'єм скинутої суміші, м³

10^{-3} - коефіцієнт перерахування маси забруднюючих речовин з грамів в кілограми.

3. До нафти та нафтопродуктів, скинутих у водне середовище, відноситься нафта у будь-якому вигляді, зокрема сира нафта, рідке паливо, осади, що вміщують нафту, нафтові залишки та нафтовмісні суміші, відповідно до визначення, встановленого у Конвенції (Правило I та Доповнення I додатку I Правил запобігання забрудненню нафтою).

Кількість нафти та нафтопродуктів, скинутих у водне середовище, визначається за результатами перевірки судна, інструментально-лабораторних вимірювань, судових вахтових чи машинних журналів.

При відсутності даних про кількість скинутої нафти (нафтопродуктів) її маса визначається відповідно до розділу II Методики обчислення розміру збитків від забруднення нафтою, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 р. № 631.

Кількість нафти, що потрапила на сніжно-льодову поверхню, визначається інструментальним методом за площею розливу та шляхом визначення маси нафти на одиницю площі.

Маса нафти на одиницю площі сніжно-льодової поверхні визначається шляхом відбору проб (керна) за принципом «конверту» (чотири точки відбору по периметру плями та одна у її центрі). Із відібраних проб складається загальна проба, в якій і визначається маса нафти на 1 кв.м. площі.

4. До господарсько-фекальних стічних вод відносяться стоки і інші відходи з усіх типів туалетів, пісуарів, унітазів, із медичних приміщень і приміщень, в яких утримуються тварини, відповідно до визначення, встановленого у Конвенції (підпункт 3 Правило I додатку IV Правил запобігання забрудненню стічними водами із суден).

Об'єм їх скидання визначається на підставі результатів перевірки судна, інструментально-лабораторних вимірювань та аналізу судових документів.

5. До сміття, скинутого у водне середовище, відносяться всі види продовольчих, побутових і експлуатаційних відходів (за виключенням свіжої риби та її залишків), що утворюються в процесі нормальної експлуатації судна, відповідно до визначення, встановленого у Конвенції (Правило 1 додатку V Правил запобігання забрудненню сміттям із суден).

Визначення кількості скинутого сміття проводиться за результатами перевірки судна, судових документів та візуального спостереження.

6. Якщо шкода від забруднення спричинена скиданням забруднюючих речовин з кількох суден збитки розраховуються для кожного судна окремо.

III. Обчислення розміру відшкодування збитків

1. Обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден територіальних і внутрішніх морських вод, проводиться в доларах США на підставі кількості забруднюючих речовин або сміття, об'єму господарсько-фекальних стічних вод, скинутих у водне середовище, визначеної згідно з Розділом 2 цього Положення та такс, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03 липня 1995 р. № 484 «Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України».

$$З = М \times Т, \quad (2)$$

де З - розмір відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із

суден територіальних і внутрішніх морських вод, в доларах США;

М - кількість забруднюючих речовин (кг (кг-екв.) або сміття (кг), об'єм господарсько-фекальних стічних вод (м³);

Т - такса для обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 03 липня 1995 р. № 484

2. У разі одночасного скидання із суден у водне середовище декількох забруднюючих речовин загальний розмір відшкодування збитків обчислюється, як сума збитків від кожної забруднюючої речовини.

3. Після обчислення розміру відшкодування збитків Державною екологічною інспекцією України або її територіальними та міжрегіональними територіальними органами оформлюється Претензія (додаток 1 до цього Положення).

IV. Порядок сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення та засмічення із суден територіальних та внутрішніх морських вод

1. Суми збитків сплачуються:

українськими судновласниками, судна яких плавають під прапором України, - у валюті України за офіційним курсом Національного банку України на день сплати;

іноземними судновласниками, а також українськими судновласниками, судна, яких працюють за фрахтом під прапором іноземних країн, - у доларах США або еквіваленті цієї суми в іншій вільно конвертованій валюті чи у валюті України за офіційним валютним курсом Національного банку України на день сплати.

2. Іноземними судновласниками розрахунки проводяться в безготівковій іноземній валюті через кореспондентські рахунки

уповноважених банків України (банків, які мають генеральні ліцензії на здійснення валютних операцій).

3. Банківські реквізити (назва, адреса, номери рахунків) для сплати суми відшкодування збитків, зазначаються в Претензії.

4. У разі відмови від добровільного відшкодування збитків Держекоінспекція або її територіальний чи міжрегіональний територіальний орган:

оформляє і передає до суду позови в установленому порядку для стягнення їх сум;

надсилає капітану порту, в якому знаходиться судно, Рішення про заборону на вихід з порту судна в зв'язку з несплатою штрафів та збитків за порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища та забруднення морських вод. У разі прийняття Рішення територіальним або міжрегіональним територіальним органом Держекоінспекції його копія надається в Держекоінспекцію.

5. Держекоінспекція або її територіальний чи міжрегіональний територіальний орган ведуть облік сум пред'явлених та сплачених штрафів та збитків.

**Начальник Управління
охорони земельних та водних ресурсів**

С.І. Осіпенко

Додаток 1

до Положення про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України (пункт 3 Положення)

(Державна екологічна інспекція України або назва її територіального органу та його реквізити/

State ecological inspection of Ukraine or name of her territorial department and its properties)

(найменування судновласника/ indicate the Shipowner)

Сума претензії/Sum of the claim

« ____ » ____ р. /Date

Претензія /Claim

Дата і час забруднення / Date, time of pollution

Судно, корабель, інший плавучий засіб, що Вам належить/ Owned by you

(назва судна, порт приписки/name of the ship, port of registry)

перебуваючи/while being in

забруднило/has polluted

обставини забруднення/kind and circumstances of pollution

Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» (статті 20-2, 72) Державній екологічній інспекції України та її територіальним органам надано право пред'являти позови про відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок забруднення навколишнього природного середовища та нераціонального використання природних ресурсів. Збитки, обчислені згідно з таксами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 3 липня 1995 р. № 484 «Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України»/In accordance with the Law of the Ukraine «On Protection of the Environment» art.20-2, 72, to the state ecological inspection of Ukraine and her territorial department have been given right to claim damage resulting from environmental pollution and improper

management of natural resources. The damage calculated according to the fixed prices which were ratified by the Decree № 484 of the Ukrainian Cabinet of Ministers on 3rd July, 1995

На підставі викладеного/to resume above-mentioned.

Продовження Додатка 1

(Державна екологічна інспекція України або назва її територіального органу/State

ecological inspection of Ukraine or name of her territorial department

пропонує відшкодувати заподіяні збитки/we suggest you to compensate for the damage to environment в сумі/total sum _____

(прописом/in words)

Суму збитків, заподіяних державі, у доларах США або еквівалент цієї суми в іншій вільно конвертованій валюті чи у валюті України за офіційним валютним курсом пропонуємо внести на розрахунковий рахунок №/The incurred damages are to be paid (in dollars USA or in respective currency equivalent, or in the currency of the Ukraine by the official course) to the current account № _____

(банківські реквізити/bank properties)

У разі відмови від добровільного відшкодування збитків судно, корабель, інший плавучий засіб буде затримано в порту знаходження /If you refuse to compensate for the damage, then the ship, vessel or floating craft whould be detained at the port of stay.

Додаток на:/Enclosures in: _____ аркушах /sheets:

1. Результати аналізів/Results of the analyses.
2. Розрахунок збитків/calculation of damage.

Керівник Державної екологічної інспекції України або її територіального органу (його заступник)/The Leader of the State ecological inspection of Ukraine or her territorial department (his deputy) _____

(прізвище, ім'я та по батькові, підпис/ name, surname, patronymic, signature)

печатка Державної екологічної інспекції або її територіального органу/seal of the State ecological inspection of Ukraine or her territorial department

Претензію отримав/The Claim received by _____

(капітан судна, іншого плавучого засобу, командир корабля, судновласник, морський

агент/Master of the ship or vessel, sea-agent, owner of the floating craft, (прізвище, ім'я та по

батькові, підпис, дата/name, surname, patronymic, signature, date)

**Пояснювальна записка
до проекту наказу Міністерства екології та природних ресурсів України
«Про затвердження Положення про порядок обчислення розміру
відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із
суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх
морських вод України»**

Мета: встановлення єдиного підходу до обчислення кількості скинутих у водне середовище забруднюючих речовин, розміру відшкодування збитків та порядку сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів і об'єктів територіальних та внутрішніх морських вод.

1. Підстава розроблення проекту акта

Проект наказу розроблено на виконання пункту 5 постанови Кабінету Міністрів України від 3 липня 1995 року № 484 «Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України» та абзацу четвертого підпункту 62 пункту 4 Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 січня 2015 року № 32.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Україна є Стороною Міжнародної Конвенції по захисту Чорного моря від забруднення, підписаної від імені України у м. Бухаресті 21 квітня 1992 року представниками Болгарії, Грузії, Росії, Туреччини, Румунії та України та ратифікованої постановою Верховної Ради України від 4 лютого 1994 року № 3939-ХІІ. Договір визначає зобов'язання цих держав у частині зменшення і контролю забруднення Чорного моря, а також проведення їх моніторингу та оцінки для захисту морського середовища.

Здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням вимог природоохоронного законодавства у сфері використання, відтворення та охорони морського середовища і природних ресурсів морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України та континентального шельфу України покладено на Державну екологічну інспекцію України та її територіальні та міжрегіональні територіальні органи.

Відповідно до пункту 4 Правил охорони внутрішніх морських вод і територіального моря від забруднення та засмічення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29 лютого 1996 року № 269 (далі - Правила), заборонено скидання із суден у внутрішні морські води та територіальне море України вод, які містять забруднюючі речовини, у концентраціях, що перевищують нормативи гранично допустимих концентрацій основних забруднюючих речовин, наведених у додатку до цих Правил.

Відповідно до пункту 5 Правил рішення щодо відповідності якості вод нормативам гранично допустимих концентрацій речовин приймається

відповідно морськими екологічними інспекціями Держекоінспекції на підставі результатів аналізів води.

Перевірка здійснюється з метою встановлення джерела забруднення.

Порядок перевірки, взяття проб води та проведення їх аналізу встановлюється Кабінетом Міністрів України.

У разі виявлення посадовими особами Державної екологічної інспекції України та її територіальних та міжрегіональних територіальних органів фактів скиду забруднюючих речовин із суден, кораблів та інших плавучих засобів у територіальні і внутрішні морські води України обчислення розміру відшкодування збитків проводиться на підставі кількості забруднюючих речовин, скинутих у водне середовище, та такс, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03 липня 1995 року № 484 «Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України».

Відповідно до пункту 5 постанови Кабінету Міністрів України від 03 липня 1995 року № 484 «Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України» Міністерством охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України було розроблено Положення про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України та затверджене наказом від 26 жовтня 1995 року № 116, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 грудня 1995 року за № 478/1014.

Зазначене Положення застосовувалося для обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України.

На підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 року № 166 втратило чинність Положення про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України, затверджене наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 26 жовтня 1995 року № 116, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 грудня 1995 року за № 478/1014.

Скасований нормативно-правовий акт був застарілим і містив ряд неузгодженостей з вимогами чинного законодавства та містив посилання на вимоги підзаконних актів, які втратили чинність.

На даний час відсутній єдиний механізм обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України.

Відсутність затвердженого в установленому порядку обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод

України сприяє маніпулюванню та різному трактуванню до підходів обчислення кількості скинутих у водне середовище, розміру відшкодування збитків, порядку сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів і об'єктів територіальних та внутрішніх морських вод і як наслідок створює підґрунття для корупційних зловживань.

Відповідно до статті 111 Водного кодексу України підприємства, установи, організації і громадяни України, а також іноземці та особи без громадянства, іноземні юридичні особи зобов'язані відшкодувати збитки, завдані ними внаслідок порушень водного законодавства, в розмірах і порядку, встановлених законодавством України.

Проблема, яку пропонується вирішити є важливою, оскільки відновлення екологічної рівноваги в територіальних та внутрішніх морських водах в комплексі з заходами організаційного, правового, економічного впливу, сприятиме формуванню водно-екологічного правопорядку і забезпеченню екологічної безпеки України, а також більш ефективному, науково обґрунтованому використанню вод та їх охороні від забруднення, засмічення та вичерпання.

З огляду на зазначене, з метою забезпечення реалізації пункту 5 постанови Кабінету Міністрів України від 03 липня 1995 року № 484 та абзацу четвертого підпункту 62 пункту 4 Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 січня 2015 року № 32, Державною екологічною інспекцією України розроблено проект наказу «Про затвердження Положення про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України».

Запропонована редакція нормативно-правового акту узгоджена з вимогами чинного природоохоронного законодавства, зокрема: Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища», Водним кодексом України, Кодексом торговельного мореплавства України, Міжнародною конвенцією щодо запобігання забрудненню із суден 1973 року з поправками 1978 року (MARPOL 73/78).

Дія наказу поширюється на державних інспекторів України з охорони навколишнього природного середовища та державних інспекторів з охорони навколишнього природного середовища відповідних територій та визначає порядок обчислення розмірів відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із будь-яких суден, кораблів та інших плавучих засобів.

3. Суть проекту акту

Проект наказу розроблено з метою забезпечення прав громадян на безпечне довкілля, які гарантовані Конституцією України, поліпшення екологічної ситуації в країні та для реалізації Державною екологічною інспекцією України та її територіальними органами повноважень, визначених Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища», Водного кодексу України, Кодексу торговельного мореплавства України, Міжнародної конвенції щодо запобігання забрудненню із суден 1973 року з

поправками 1978 року (MARPOL 73/78), постанов Кабінету Міністрів України від 3 липня 1995 року № 484 «Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України», від 29 лютого 1996 року № 269 «Про затвердження Правил охорони внутрішніх морських вод і територіального моря від забруднення та засмічення», від 26.04.2003 № 631 «Про затвердження Методики обчислення розміру збитків від забруднення нафтою», від 21 січня 2015 року № 32 «Про затвердження Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України».

На Державну екологічну інспекцію України та її територіальні та міжрегіональні територіальні органи покладено повноваження щодо обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України.

На даний час відсутній єдиний механізм обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України.

Пропонується наказом Міністерства екології та природних ресурсів України затвердити Положення про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України.

4. Правові аспекти

Правовими підставами розробки проекту акта є:

Водний кодекс України;

Кодекс торговельного мореплавства України;

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»;

Міжнародна конвенція щодо запобігання забрудненню із суден 1973 року з поправками 1978 року (MARPOL 73/78);

постанова Кабінету Міністрів України від 3 липня 1995 року № 484 «Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України»;

постанова Кабінету Міністрів України від 29 лютого 1996 року № 269 «Про затвердження Правил охорони внутрішніх морських вод і територіального моря від забруднення та засмічення»;

постанова Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року № 631 «Про затвердження Методики обчислення розміру збитків від забруднення нафтою».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття та реалізація наказу не потребує додаткових матеріальних та інших витрат.

6. Прогноз впливу

Проект акта не вплине на ринкове середовище та є регуляторним актом.

Проект акта не стосується питання розвитку адміністративно-територіальних одиниць.

Реалізація акта не впливає на ринок праці.

Проект акта позитивно вплине на покращення здоров'я населення, оскільки сприятиме покращенню стану морського середовища, та відновленню екологічної рівноваги в територіальних та внутрішніх морських водах.

Прийняття наказу дасть можливість:

усунути різне трактування до підходів обчислення кількості скинутих у водне середовище забруднюючих речовин, розміру відшкодування збитків, порядку сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів і об'єктів територіальних та внутрішніх морських вод та підґрунтя для корупційних зловживань;

встановити єдиний підхід до обчислення кількості скинутих у водне середовище, розміру відшкодування збитків, порядку сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів і об'єктів територіальних та внутрішніх морських вод, прозоре та зрозуміле нарахування збитків;

сприятиме наповненню державного бюджету та відновленню екологічної рівноваги в територіальних та внутрішніх морських водах в комплексі з заходами організаційного, правового, та економічного впливу.

7. Позиція заінтересованих сторін

Прогноз впливу реалізації акта на ключові інтереси заінтересованих сторін додається.

Проект акта не матиме впливу на інтереси окремих верств (груп) населення, об'єднаних спільними інтересами, суб'єктів господарювання.

Проект акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку.

Проект акта не стосується соціально-трудової сфери.

Проект постанови не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

8. Громадське обговорення

З метою забезпечення громадського обговорення законопроект розміщено на офіційному веб-сайті Мінприроди: www.menr.gov.ua.

9. Позиція заінтересованих органів

Проект наказу потребує погодження з Міністерством фінансів України, Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Міністерством інфраструктури України, Державною прикордонною службою України, Державною екологічною інспекцією України, Державною регуляторною службою України.

10. Правова експертиза

Проект акта потребує державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.

11. Запобігання дискримінації

У проекті наказу відсутні положення, які містять ознаки дискримінації. Громадська антидискримінаційна експертиза не проводилася.

11¹. Відповідність принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків

В проекті акту відсутні положення, які порушують принцип забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

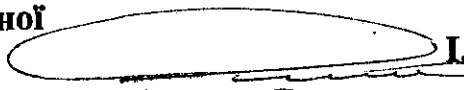
12. Запобігання корупції

У проекті наказу відсутні правила і процедури, які містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією. Громадська антикорупційна експертиза не проводилася.

13. Прогноз результатів

Прийняття наказу «Про затвердження Положення про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України» забезпечить усунення недоліків, які були виявлені під час практичного застосування попереднього Положення, приведення у відповідність до чинного законодавства, а також застосування більш дієвих заходів щодо відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України.

**В.о. Голови Державної екологічної
інспекції України**

 І. ЯКОВЛЄВ

« ____ » _____ 2019 року

**Аналіз регуляторного впливу
проекту наказу Міністерства екології та природних ресурсів України
«Про затвердження Положення про порядок обчислення розміру
відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із
суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх
морських вод України»**

I. Визначення проблеми

Україна є Стороною Міжнародної Конвенції по захисту Чорного моря від забруднення, підписаної від імені України у м. Бухаресті 21 квітня 1992 року представниками Болгарії, Грузії, Росії, Туреччини, Румунії та України та ратифікованої постановою Верховної Ради України від 4 лютого 1994 року № 3939-XII. Договір визначає зобов'язання цих держав у частині зменшення і контролю забруднення Чорного моря, а також проведення їх моніторингу та оцінки для захисту морського середовища.

Здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням вимог природоохоронного законодавства у сфері використання, відтворення та охорони морського середовища і природних ресурсів морських вод, територіального моря, виключної (морської) економічної зони України та континентального шельфу України покладено на Державну екологічну інспекцію України та її територіальні органи.

Відповідно до пункту 4 Правил охорони внутрішніх морських вод і територіального моря від забруднення та засмічення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29 лютого 1996 року № 269 заборонено скидання із суден у внутрішні морські води та територіальне море України вод, які містять забруднюючі речовини, у концентраціях, що перевищують нормативи гранично допустимих концентрацій основних забруднюючих речовин, наведених у додатку до цих Правил.

Відповідно до пункту 5 зазначених вище Правил рішення щодо відповідності якості вод нормативам гранично допустимих концентрацій речовин приймається відповідно морськими екологічними інспекціями Держекоінспекції на підставі результатів аналізів води.

Перевірка здійснюється з метою встановлення джерела забруднення.

Порядок перевірки, взяття проб води та проведення їх аналізу встановлюється Кабінетом Міністрів України.

У разі виявлення посадовими особами Державної екологічної інспекції України та її територіальних органів фактів скиду забруднюючих речовин із суден, кораблів та інших плавучих засобів у територіальні і внутрішні морські води України обчислення розміру відшкодування збитків проводиться на підставі кількості забруднюючих речовин, скинутих у водне середовище, та такс, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03 липня 1995 року № 484 «Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування

збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України».

Відповідно до пункту 5 постанови Кабінету Міністрів України від 03 липня 1995 року № 484 «Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України» Міністерством охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України було розроблено Положення про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України та затверджене наказом від 26 жовтня 1995 року № 116, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 грудня 1995 року за № 478/1014,.

Зазначене Положення застосовувалося для обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України.

Протягом 2016-2017 років зафіксовано 97 фактів забруднення морського середовища, проте тільки в 38 випадках посадових осіб територіальних органів Держекоінспекції допустили до перевірки суден, за результатами яких розраховано збитки, які стягнуто до державного бюджету України. В решті випадків інспекторів не допущено до проведення контролю суден та відбору проби води, що унеможливило розрахунок збитків, заподіяних державі, та їх відшкодування, судна покинули внутрішні морські води.

За фактами забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України, виявлених під час здійснення державного нагляду (контролю) протягом 2015-2018 років розраховано та пред'явлено в установленому порядку:

- у 2015 році: 57 претензій на загальну суму 7874,863 тис. грн.;
- у 2016 році: 26 претензій на загальну суму 822,367 тис. грн.;
- у 2017 році: 12 претензій на загальну суму 11152,380 тис. грн.;
- у 2018 року: 75 претензій на загальну суму 30470,857 тис. грн.

Довідково: Внаслідок забруднення морського середовища, незбалансованого використання морських природних ресурсів, а також відсутності системи інтегрованого управління використанням природних ресурсів морів Україна щороку втрачає значні кошти. Так, погіршення якості та санітарного стану прибережних вод і пляжів призвело до зменшення кількості відпочиваючих у санаторіях, туристських закладах, інших місцях відпочинку. Обсяги вилову риби в Азовському і Чорному морях за останні 10 років скоротилися у 5 разів.

На підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 року № 166 втратило чинність Положення про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України, затверджене наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від

26 жовтня 1995 року № 116, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 грудня 1995 року за № 478/1014.

Скасований нормативно-правовий акт був застарілим і містив ряд неузгодженостей з вимогами чинного законодавства та містив посилання на вимоги підзаконних актів, які втратили чинність, наприклад:

Положення про Міністерство охорони навколишнього природного середовища України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 02 листопада 2006 року № 1524;

Положення про Державну екологічну інспекцію, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2001 року № 1520;

Положення про Державну Азово-Чорноморську екологічну інспекцію, затверджене наказом Мінприроди від 06 грудня 2006 року № 526, зареєстрованим в Мін'юсті 18 січня 2007 року за № 38/13305;

Положення про Державну екологічну інспекцію Азовського моря, затверджене наказом Мінприроди від 06 грудня 2006 року № 527, зареєстрованим в Мін'юсті 18 січня 2007 року за № 39/13306;

Положення про Державну екологічну інспекцію з охорони довкілля Північно-Західного регіону Чорного моря, затверджене наказом Мінприроди від 06 грудня 2006 року № 528, зареєстрованим в Мін'юсті 18 січня 2007 року за № 40/13307;

Методика розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів, затверджена наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 18 травня 1995 року № 37 та зареєстрована в Міністерстві юстиції України 01 червня 1995 року за № 162/698.

На даний час відсутній єдиний механізм обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України.

Відсутність затвердженого в установленому порядку обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України сприяє маніпулюванню та різному трактуванню до підходів обчислення кількості скинутих у водне середовище, розміру відшкодування збитків, порядку сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів і об'єктів територіальних та внутрішніх морських вод і як наслідок створює підґрунття для корупційних зловживань.

Відповідно до статті 111 Водного кодексу України підприємства, установи, організації і громадяни України, а також іноземці та особи без громадянства, іноземні юридичні особи зобов'язані відшкодувати збитки, завдані ними внаслідок порушень водного законодавства, в розмірах і порядку, встановлених законодавством України.

Проблема, яку пропонується вирішити є важливою, оскільки відновлення екологічної рівноваги в територіальних та внутрішніх морських водах в комплексі з заходами організаційного, правового, економічного впливу, сприятиме формуванню водно-екологічного правопорядку і забезпеченню екологічної безпеки України, а також більш ефективному, науково обґрунтованому використанню вод та їх охороні від забруднення, засмічення та вичерпання.

З огляду на зазначене, з метою забезпечення реалізації пункту 5 постанови Кабінету Міністрів України від 03 липня 1995 року № 484 та абзацу четвертого підпункту 62 пункту 4 Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 січня 2015 року № 32, Державною екологічною інспекцією України розроблено проект наказу «Про затвердження Положення про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України».

Запропонована редакція нормативно-правового акту узгоджена з вимогами чинного природоохоронного законодавства, зокрема: Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища», Водним кодексом України, Кодексом торговельного мореплавства України, Міжнародною конвенцією щодо запобігання забрудненню із суден 1973 року з поправками 1978 року (MARPOL 73/78).

Дія наказу поширюється на державних інспекторів України з охорони навколишнього природного середовища та державних інспекторів з охорони навколишнього природного середовища відповідних територій та визначає порядок обчислення розмірів відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із будь-яких суден, кораблів та інших плавучих засобів.

Основні групи, які зазнають вплив від проблеми:

Групи	Так	Ні
Громадяни	так	-
Держава	так	-
Суб'єкти господарювання	так	-

Зазначена проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів.

II. Цілі державного регулювання

Проект акта спрямований на розв'язання проблем, визначених у попередньому розділі аналізу регуляторного впливу. Прийняття проекту акту забезпечить:

реалізацію пункту 5 постанови Кабінету Міністрів України від 03 липня 1995 року № 484 «Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів

та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України»;

встановлення єдиного підходу до обчислення кількості скинутих у водне середовище забруднюючих речовин, розміру відшкодування збитків, порядку сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів і об'єктів територіальних та внутрішніх морських вод;

прозоре та зрозуміле нарахування збитків;

наповнення державного бюджету;

відновлення екологічної рівноваги в територіальних та внутрішніх морських водах в комплексі з заходами організаційного, правового, та економічного впливу;

зменшення ризику корупційних зловживань;

приведення процедури обчислення збитків до вимог Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Водного кодексу України, Кодексу торговельного мореплавства України, Міжнародної конвенції щодо запобігання забрудненню із суден 1973 року з поправками 1978 року (MARPOL 73/78), Правил охорони внутрішніх морських вод і територіального моря України від забруднення та засмічення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29 лютого 1996 року № 269.

III Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін	Не забезпечує досягнення цілі. Залишається не реалізованим пункт 5 постанови Кабінету Міністрів України від 3 липня 1995 року № 484 «Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України». Відсутній єдиний підхід до обчислення кількості скинутих у водне середовище забруднюючих речовин, розміру відшкодування збитків, порядку сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів і об'єктів територіальних та внутрішніх морських вод. Не сприяє відновленню екологічної рівноваги в територіальних та внутрішніх морських водах та наповненню державного бюджету

Прийняття проекту акта	Усуває різне трактування до підходів обчислення кількості скинутих у водне середовище забруднюючих речовин, розміру відшкодування збитків, порядку сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів і об'єктів територіальних та внутрішніх морських вод та підґрунття для корупційних зловживань. Встановлює єдиний підхід до обчислення кількості скинутих у водне середовище, розміру відшкодування збитків, порядку сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів і об'єктів територіальних та внутрішніх морських вод, прозоре та зрозуміле нарахування збитків. Сприяє наповненню державного бюджету та відновленню екологічної рівноваги в територіальних та внутрішніх морських водах в комплексі з заходами організаційного, правового, та економічного впливу. Приведення процедури обчислення збитків до вимог Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Водного кодексу України, Кодексу торговельного мореплавства України, Міжнародної конвенції щодо запобігання забрудненню із суден 1973 року з поправками 1978 року (MARPOL 73/78). Повністю відповідає потребам у вирішенні проблеми.
-------------------------------	--

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Збереження ситуації, яка існує на цей час	1. Погіршення екологічної ситуації внаслідок скидів забруднюючих речовин із суден, кораблів та інших плавучих засобів в територіальні та внутрішні морські води України. 2. Відсутність єдиного підходу до обчислення збитків, заподіяних внаслідок забруднення із	Відсутні

	суден, кораблів та інших плавучих засобів і об'єктів територіальних та внутрішніх морських вод	
Прийняття проекту акта	1. Забезпечення екологічної безпеки в територіальних та внутрішніх морських водах, а також більш ефективне, науково обгрунтоване використання вод та їх охорона від забруднення, засмічення та вичерпання. 2. Збільшення надходжень до державного бюджету за рахунок прозорої процедури обчислення та, пред'явлення та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів і об'єктів територіальних та внутрішніх морських вод	Відсутні

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян
Не поширюється

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання¹

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	-	4737*	-	-	4737
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	-	100 %	-	-	100%

* Кількість перевірок плавучих транспортних засобів за даними державного нагляду (контролю) за додержанням вимог природоохоронного законодавства протягом 2015-2018 років.

Для проведення оцінки вигод і витрат
Витрати суб'єктів господарювання великого і середнього бізнесу

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1. Збереження ситуації, яка існує на цей час	Відсутні	Відсутні
Альтернатива 2. Прийняття проекту наказу Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Положення про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України»	Усувається різне трактування та визначається єдиний підхід до обчислення кількості скинутих у водне середовище забруднюючих речовин, розміру відшкодування збитків, порядку сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів і об'єктів територіальних та внутрішніх морських вод. Знижується ризик корупційних зловживань	Відсутні

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1	Відсутні
Альтернатива 2	50,3 млн. грн.

ВИТРАТИ
на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта

За кількість суб'єктів господарювання середнього підприємництва (170) умовно прийнято кількість претензій пред'явлених на відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України за даними державного нагляду (контролю) за додержанням вимог природоохоронного законодавства протягом 2015-2018 роки:

у 2015 році: 57 претензій на загальну суму 7874,863 тис. грн.;

у 2016 році: 26 претензій на загальну суму 822,367 тис. грн.;

у 2017 році: 12 претензій на загальну суму 11152,380 тис. грн.
у 2018 року: 75 претензій на загальну суму 30470,857 тис. грн.

**В середньому на одного судновласника (7874,863 тис. грн. + 822,367 тис. грн. + 11152,380 тис. грн. + 30470,857)/170 = 296,003 тис. грн.*

Порядковий номер	Витрати	За перший рік
1	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	відсутні
2	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	відсутні
3	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	відсутні
4	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/ приписів тощо), гривень	296,003 тис. грн.*
5	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	відсутні
6	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	відсутні
7	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	відсутні
8	Інше (заповнення форми заяви, підготовка пакету документів), гривень:	відсутні
9	РАЗОМ (сума рядків: 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8), гривень	296,003 тис. грн..
10	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	170

11 Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень 50,3 млн. грн.

IV Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1. Збереження ситуації, яка існує на цей час	1	Визначені цілі не можуть бути реалізовані через невідповідності положень чинних нормативних актів.
Альтернатива 2. Прийняття проекту наказу Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Положення про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України»	3	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути реалізовані повною мірою.

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 Збереження ситуації, яка існує на цей час	Немає	Немає	На сьогодні відсутній єдиний порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів

			територіальних і внутрішніх морських вод України Існує ризик корупційних зловживань та ймовірність ризику нестабільного наповнення державного бюджету
Альтернатива 2 Прийняття проекту акту	Забезпечення стабільного наповнення державного бюджету	Додаткових фінансових витрат не передбачається. У разі прийняття акту: Для держави – передбачається стабільне наповнення державного бюджету. Для громадян витрати не передбачаються. Для суб'єктів господарювання – витрати передбачаються у разі порушення вимог природоохоронного законодавства Організаційне, матеріально-технічне забезпечення діяльності пов'язаної з нарахуванням та пред'явленням збитків здійснюватиметься Державною екологічною інспекцією та її	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути реалізовані повною мірою, що повністю забезпечить потребу у вирішенні проблеми, встановить однозначні прозорі вимоги під час обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України

		територіальними органами в межах відповідного бюджетного фінансування	
--	--	---	--

V Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Розв'язання проблеми можливе шляхом прийняття наказу Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Положення про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України».

Для впровадження цього акта необхідно розробити та затвердити Положення про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України.

Проектом акта пропонується, зокрема:

реалізація пункту 5 постанови Кабінету Міністрів України від 3 липня 1995 року № 484 «Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України»;

встановлення єдиного підходу до обчислення кількості скинутих у водне середовище забруднюючих речовин, розміру відшкодування збитків, порядку сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів і об'єктів територіальних та внутрішніх морських вод;

запровадження механізму прозорого та зрозумілого нарахування збитків;

наповнення державного бюджету;

відновлення екологічної рівноваги в територіальних та внутрішніх морських водах в комплексі з заходами організаційного, правового, та економічного впливу;

зменшення ризику корупційних зловживань;

приведення процедури обчислення збитків до вимог Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», Водного кодексу України, Кодексу торговельного мореплавства України, Міжнародної конвенції щодо запобігання забрудненню із суден 1973 року з поправками 1978 року (MARPOL 73/78), Правил охорони внутрішніх морських вод і територіального моря України від забруднення та засмічення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29 лютого 1996 року № 269.

Для впровадження цього регуляторного акта необхідно здійснити такі організаційні заходи як забезпечення інформування громадськості про вимоги

регуляторного акту шляхом оприлюднення його в мережі Інтернет - на офіційних веб-сайтах Мінприроди та Держекоінспекції.

VI Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

Здійснено розрахунок витрат на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади згідно з додатком 3 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта.

БЮДЖЕТНІ ВИТРАТИ на адміністрування регулювання для суб'єктів великого і середнього підприємництва

Розрахунок витрат на адміністрування регулювання здійснюється окремо для кожного відповідного органу державної влади чи органу місцевого самоврядування, що залучений до процесу регулювання.

Державний орган, для якого здійснюється розрахунок адміністрування регулювання: Державна екологічна інспекція України та її територіальні та міжрегіональні територіальні органи

Процедура регулювання суб'єктів великого і середнього підприємництва (розрахунок на одного типового суб'єкта господарювання)	Планові витрати часу на процедуру	Вартість часу співробітника органу державної влади відповідної категорії (заробітна плата)	Оцінка кількості процедур за рік, що припадають на одного суб'єкта	Оцінка кількості суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання	Витрати на адміністрування регулювання* (за рік), гривень
1. Облік суб'єкта господарювання, що перебуває у сфері регулювання	0,5 годин	64,62 грн.	1	170	5492,7
2. Поточний контроль за суб'єктом господарювання, що перебуває у сфері регулювання, у тому числі:					
камеральні	4	64,62 грн.	1	170	43941,6
виїзні	8	64,62 грн.	1	170	87883,2

3. Підготовка, затвердження та опрацювання одного окремого акта про порушення вимог регулювання	8	64,62 грн.	1	170	87883,2
4. Реалізація одного окремого рішення щодо порушення вимог регулювання	2	64,62 грн.	1	170	21970,8
5. Оскарження одного окремого рішення суб'єктами господарювання	-	-	-	-	-
6. Підготовка звітності за результатами регулювання	-	-	-	-	-
7. Інші адміністративні процедури (уточнити):	-	-	-	-	-
Разом за рік	39	X	X	X	247 171,5
Сумарно за п'ять років	X	X	X	X	1 235 857,5

* Вартість витрат, пов'язаних з адмініструванням процесу регулювання державними органами, визначається шляхом множення фактичних витрат часу персоналу на заробітну плату спеціаліста відповідної кваліфікації та на кількість суб'єктів, що підпадають під дію процедури регулювання, та на кількість процедур за рік.

VII Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акту

Строк дії запропонованого регуляторного акта встановлюється на необмежений термін.

Зміна терміну дії акта можлива в разі зміни правових актів, на вимогах яких базується проект.

Термін набрання чинності регуляторним актом – відповідно до законодавства: з дня його опублікування.

VIII Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Виходячи з цілей запропонованого регуляторного акта, для відстеження результативності цього регуляторного акта обрано такі показники:

розмір надходження до державних та місцевих бюджетів – залежить від кількості та ступені важкості порушень вимог водоохоронного законодавства, виявлених під час заходів державного нагляду (контролю);

кількість суб'єктів господарювання, на яких поширюється дія акту - 95;

кількість претензій пред'явлених на відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України;

сума пред'явлених збитків;

сума відшкодованих збитків;

розмір коштів і часу, що витрачатимуться судновласниками, пов'язаними з дією акту – середній;

рівень поінформованості суб'єктів господарювання та громадян з основних положень акту - високий рівень. З цією метою регуляторний акт оприлюднено на офіційних веб-сайтах Мінприроди та Держекоінспекції.

IX Визначення заходів, за допомогою яких буде здійснюватися відстеження результативності регуляторного акта

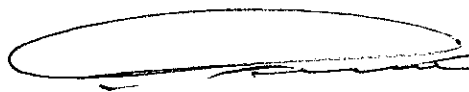
Базове відстеження результативності вищезазначеного регуляторного акта буде здійснюватися через 1 рік після набрання чинності цим актом.

Повторне відстеження планується здійснити через 2 роки після набрання чинності регуляторного акту, в результаті якого відбудеться порівняння показників базового та повторного відстеження. У разі виявлення не врегульованих та проблемних питань шляхом аналізу якісних показників дії цього акта, ці питання будуть врегульовані шляхом внесення відповідних змін.

Періодичне відстеження здійснюється раз на три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження, в тому числі у разі, коли дію акта, прийнятого на визначений строк, було продовжено з метою оцінки ступеня досягнення актом визначених цілей. Установлені кількісні та якісні значення показників результативності акта порівнюються зі значеннями аналогічних показників, що встановлені під час повторного відстеження.

Відстеження результативності вищезазначеного регуляторного акта проводитиметься шляхом аналізу звітності про результати державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища.

**В.о. Голови Державної
екологічної інспекції України**

 І. ЯКОВЛЄВ

« ____ » _____ 2019 року

**Обґрунтування
доцільності запропонованих у проекті Положення
про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків,
заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих
засобів територіальних і внутрішніх морських вод України формул**

У разі виявлення посадовими особами Державної екологічної інспекції України та її територіальних органів фактів скиду забруднюючих речовин із суден, кораблів та інших плавучих засобів у територіальні і внутрішні морські води України обчислення розміру відшкодування збитків проводиться на підставі кількості забруднюючих речовин, скинутих у морське середовище, та такс, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03 липня 1995 р. № 484 «Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України».

Відповідно до пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 03 липня 1995 р. № 484 «Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України» розмір відшкодування збитків обчислюється посадовими особами Державної екологічної інспекції України та її територіальними органами.

За фактами забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України, виявлених під час здійснення державного нагляду (контролю) протягом 2015-2018 років розраховано та пред'явлено в установленому порядку:

у 2015 році: 57 претензій на загальну суму 7874,863 тис. грн.;

у 2016 році: 26 претензій на загальну суму 822,367 тис. грн.;

у 2017 році: 12 претензій на загальну суму 11152,380 тис. грн.;

у 2018 року: 75 претензій на загальну суму 30470,857 тис. грн.

На даний час відсутній єдиний механізм обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України.

Відсутність затвердженого в установленому порядку обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України сприяє маніпулюванню та різному трактуванню до підходів обчислення кількості скинутих у водне середовище, розміру відшкодування збитків, порядку сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів і об'єктів територіальних та внутрішніх морських вод і як наслідок створює підґрунття для корупційних зловживань.

З метою прозорого та зрозумілого обчислення розміру відшкодування збитків до проекту регуляторного акту включено формули, які дозволяють

розрахувати кількість забруднюючих речовин, які потрапляють у морське середовище внаслідок скидів із суден, та розмір відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден територіальних і внутрішніх морських вод.

Таким чином, усувається ризик різних підходів та трактування при обчисленні розміру відшкодування збитків.

У разі скидання із суден цих забруднюючих речовин в суміші з водою (за винятком нафти та нафтопродуктів) їх кількість визначається виходячи з концентрації та об'єму скинутої суміші за формулою:

$$M = C \times V \times 10^{-3}, \quad (1)$$

де M - кількість забруднюючої речовини, кг (кг-екв.);

C - концентрація забруднюючої речовини, г/м³;

V - об'єм скинутої суміші, м³

10^{-3} - коефіцієнт перерахування маси забруднюючих речовин з грамів в кілограми.

Обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден територіальних і внутрішніх морських вод, проводиться в доларах США на підставі кількості забруднюючих речовин або сміття, об'єму господарсько-фекальних стічних вод, скинутих у морське середовище, визначеної згідно з формулою (1) та такс, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03 липня 1995 р. № 484 «Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України»:

$$Z = M \times T, \quad (2)$$

де Z - розмір відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден територіальних і внутрішніх морських вод, в доларах США;

M - кількість забруднюючих речовин (кг (кг-екв.) або сміття (кг), об'єм господарсько-фекальних стічних вод (м³);

T - такса для обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 03 липня 1995 р. № 484

ПРИКЛАДИ РОЗРАХУНКУ

обчислення розмірів відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення з суден, кораблів та інших плаваючих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України

Обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден територіальних і внутрішніх морських вод, проводиться в доларах США на підставі кількості забруднюючих речовин або сміття, об'єму господарсько-фекальних стічних вод, скинутих у водне середовище, визначеної відповідно до Такс, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.07.1995 № 484 «Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плаваючих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України»

Вихідні дані для розрахунку	Формула	Розрахунок
Приклад розрахунку збитків у разі скиду забруднюючих речовин		
Дата та місце виявленого забруднення: 01.07.2018, 92 км р. Дунай в місці швартування танкера «УДП-Т-230» Відомості про джерело забруднення: танкер «УДП-Т-230», прапор Україна, Судновласник ПАТ «Українське Дунайське пароплавство» (код ЄДРПОУ 01125821). Вид забруднення: залізо, завислі речовини. Обсяг скинутих баластних вод: 1272 м³ Результати лабораторних досліджень: відповідно до протоколу вимірювань показників складу та властивостей проб вод від 01.07.2018: концентрація заліза 1,07 г/м³, концентрація завислих речовин 10г/м³ Такса для обчислення збитків за скид у морське середовище: для заліза 54 доларів США, для завислих речовин 132 доларів США	$M = C \times V \times 10^{-3}$ $Z = M \times T$	$M_{\text{заліза}} = 1,07 \text{ г/м}^3 \times 1272 \text{ м}^3 \times 10^{-3} = 1,36 \text{ кг}$ $M_{\text{завислі речовини}} = 10 \text{ г/м}^3 \times 1272 \text{ м}^3 \times 10^{-3} = 12,72 \text{ кг}$ $Z_{\text{заліза}} = 1,36 \times 54 = 73,4 \text{ доларів США}$ $Z_{\text{завислі речовини}} = 12,72 \times 132 = 1679 \text{ доларів США}$ Загальна сума збитків дорівнює: $Z = 73,4 + 1679 = 1752,4 \text{ доларів США}$
Приклад розрахунку збитків у разі скиду господарсько-фекальних стічних вод		
Дата та місце виявленого забруднення: 17.01.2018, причал № 7 Одеська філія ДП«АМПУ» Відомості про джерело забруднення: судно «DISCOVER» IMO 9209087, прапор Панама, порт приписки PORT VILA, судновласник MED STAR SHIPPING TRADING LTD	$Z = M \times T$	$Z = 47 \times 140 = 6580 \text{ доларів США}$

<i>Вид забруднення:</i> господарсько-фекальні стічні води <i>Обсяг скинутих господарсько-фекальних стічних вод:</i> 47 м³ <i>Такса для обчислення збитків за 1 м³ господарсько-фекальних стічних вод скинутих у морське середовище:</i> 140 доларів США		
Приклад розрахунку збитків у разі скиду сміття		
<i>Дата та місце виявленого забруднення:</i> 31.05.2018, внутрішні морські води <i>Відомості про джерело забруднення:</i> судно «Alma» IMO 34567087, прапор Мальта, порт приписки PORT VILA, судновласник Thalia Martime Compani LTD <i>Вид забруднення:</i> сміття <i>Кількість скинутого сміття:</i> 3 кг <i>Такса для обчислення збитків за 1 кг сміття скинутого у морське середовище:</i> 100 доларів США	$3 = M \times T$	$3 = 3 \times 100 = 300$ доларів США

ПРОГНОЗ ВПЛИВУ

реалізації акту на ключові інтереси заінтересованих сторін

до проекту наказу Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Положення про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України»

1. Короткий опис суті проекту акту

На Держекоінспекцію та її територіальні та міжрегіональні територіальні органи покладено обчислення розрахунку розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України.

На даний час відсутній єдиний механізм обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України. Пропонується затвердити Положення про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України.

Прийняття проекту акту забезпечить:

встановлення єдиного підходу до обчислення кількості скинутих у водне середовище забруднюючих речовин, розміру відшкодування збитків, порядку сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів і об'єктів територіальних та внутрішніх морських вод;

прозоре та зрозуміле нарахування збитків;

наповнення державного бюджету;

відновлення екологічної рівноваги в територіальних та внутрішніх морських водах в комплексі з заходами організаційного, правового, та економічного впливу;

зменшення ризику корупційних зловживань.

2.Прогноз впливів на ключові інтереси заінтересованих сторін

Заінтересована сторона	Ключовий інтерес	Очікуваний (позитивний чи негативний) вплив на ключовий інтерес із зазначенням передбачуваної динаміки змін основних показників (у числовому чи якісному вимірі)		Пояснення (чому саме реалізація акту призведе до очікуваного впливу)
		короткостроковий вплив (до року)	середньостроковий вплив (більше року)	
Судновласники яких виявлено факти забруднення територіальних і внутрішніх морських вод України	Уникнути відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плаваючих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України	Негативний	Негативний	Встановлення єдиного підходу до обчислення кількості скинутих у водне середовище забруднюючих речовин, розміру відшкодування збитків, порядку сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плаваючих засобів і об'єктів територіальних та внутрішніх морських вод. Наповнення державного бюджету. Відновлення екологічної рівноваги в територіальних та внутрішніх морських водах в комплексі з заходами організаціїного, правового, та економічного впливу.
Державні службовці Держекоінспекції та її територіальних та міжрегіональних територіальних органів, що здійснюють перевірки та розраховують збитки (десятки людей)	Прозоре та зрозуміле нарахування збитків	Позитивний	Позитивний	Зменшення ризику корупційних зловживань.

ПОВІДОМЛЕННЯ

про оприлюднення проекту наказу Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Положення про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України»

Проект наказу Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Положення про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України» розроблено відповідно до пункту 5 постанови Кабінету Міністрів України від 3 липня 1995 року № 484 «Про затвердження такс для обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України» та абзацу четвертого підпункту 62 пункту 4 Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 січня 2015 року № 32.

Назва органу виконавчої влади, що розробляв регуляторний акт
Міністерство екології та природних ресурсів України.
Державна екологічна інспекція України.

Назва структурного підрозділу, що розробляв регуляторний акт,
адреса та телефони

Відділ державного екологічного нагляду (контролю) водних екосистем та ресурсів Департаменту державного екологічного нагляду (контролю) Державної екологічної інспекції України, тел. (044) 521-20-34.

Зазначений проект наказу оприлюднено на офіційному веб-сайті Мінприроди України www.menr.gov.ua та Держекоінспекції України www.dei.gov.ua

Строк прийняття зауважень та пропозицій до зазначеного нормативно-правового акта від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань становить один місяць з дня оприлюднення.

Зауваження та пропозиції надаються:

Мінприроди України, вул. Митрополита Василя Липківського, 35, Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00, 206-31-33, 206-31-07; E-mail: secretar@menr.gov.ua.

Держекоінспекції України, Новопечерський провулок, 3, корпус 2, Київ, 01042, тел.: (044) 521-20-34; E-mail: resources@dei.gov.ua.

Міністр екології та
природних ресурсів України

Остап СЕМЕРАК